

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

2 dostavljanjem na dom ali po pošti K 6'50 mesečno.
četrtletno K 19'50.

Če pride naročnik sam v upravnishvo po list: Mesečno K 6'— Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Posamezna številka stane 40 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Edm. Schmidova
ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Pred neposredno sporazumno rešitvijo jadranskega vprašanja.

LDU. Beograd, 22. dec. «Pravda» poroča: Opravnik italijanskega poslaništva Vincenzo Galanti je bil včeraj dopoldne pri min. preds. Davidoviću. Posetu se pripisuje velika važnost, ker se je izvršil pred neposredno rešitvijo jadranskega vprašanja. Dozdeva se, da je Galanti storil korake za neposredno sporazumno rešitev spora z Italijo.

V znamenju čiščenja.

Končno se bližamo tako dolgo pričakovanemu trenutku, ko bo naš narod vseh treh plemen zopet enkrat spregovoril svojo veliko besedo. Čas občinskih volitev, katerim bodo kmalu sledile državnozborske, se približuje. Pretekla so dolga, najhujših grozot in preizkušenj polna leta, odkar je naše ljudstvo izbralo svoje začasne voditelje ter jim zaupalo svojo usodo. Tedaj pač nihče ni mislil, niti oni, ki so volili, niti oni, ki so bili izvoljeni, kako velike, usodne važnosti bodo postale izvršene volitve. Možje, ki so bili takrat izvoljeni, so odločevali med svetovno vojno o naši usodi. Na njihova ramena pada vse, kar se nam je zgodilo slabega in dobrega.

Zveza prosvetnih društev.

Že pred vojno se je ustanovila „Zveza naprednih društev“, ki naj bi podpirala posvetno delo med ljudstvom. „Zveza“ pa ni prišla do pravega dela, ker jo je prehitela vojna. Mogoče, da se je tudi premalo zavedala svoje velike naloge. Zato je bilo umestno, da se je sedaj osnovala „Zveza“ na nekoliko drugačni podlagi. V „Zvezi“ naj bi bila zastopana vsa prosvetna društva, „Zveza“ pa bi poskrbela za to, da bi imela društva na razpolago predavateljev in drugih sil, ki jih društva potrebujejo za svoje prireditve.

Na prvem sestanku kulturnih delavcev v Celju dne 9. novembra se je o tem mnogo govorilo. Sestanek kulturnih delavcev v Ljubljani je v bistvu ponovil one želje, ki smo jih želi v Celju. Podoben sestanek se namerava na 6. januarja prih. leta v Mariboru. „Zveza“ je med tem že razglasila po listih imena predavateljev, ki so pripravljeni predavati v društvih, ki se bodo obrnila na „Zvezo“. Ob enem smo čitali seznam prispevkov, ki so jih darovali razni zavodi in posamezniki v ta namen, da bi mogla

Če pregledamo danes, po dovršeni svetovni vojni, bilanco njihovega delovanja, najdemo, da jih ogromna večina ni bilo na pravem mestu.

To je spoznalo tudi ljudstvo samo, in duh, ki preveva danes našo osvobodeno domovino, je čisto drug, kakor pa je bil pred šestimi leti. Svetovna vojna, največja šola vseh šol, ni šla brez posledic mimo. Nove volitve bodo pokazale, da se ljudstvo ne da več zaslepljati od različnih demagogov in zapeljivcev, ki obljubljajo ljudstvu vse, samo da jih voli, ko pa so enkrat izvoljeni, to ljudsko poverjenje in zaupanje zlorabljajo v svoje sebične namene.

Nove volitve se bodo vršile v znamenju čiščenja. Vsi oni možje, ki so posebno zadnji čas pokazali, da jim ni do narodnega procvita, da jim

„Zveza“ razviti svoje delo. Nas to zelo veseli in upamo, da se bo „Zveza“ kmalu okrepila.

Ako se malo ozremo v preteklost, dobimo sledeče podatke. Prosvetno delo med ljudstvom je začelo naše dijaštvo zbrano v društvu „Prosveta“. Ustanovilo se je nekaj knjižnic, bila so predavanja in gled. predstave. „Prosveta“ je danes skoraj pozabljena in bo stvar našega dijaštva da jo zopet oživi. Za „Prosveto“ je nastopila „Akademija“, ki je spočetka marljivo delovala — potem pa je prenehala. Posamezna društva so si med tem pomagala s svojimi silami. Čehi so si med tem osnovali svoj „Svaz osvetov“, ki je razširil svoje delo po vseh mestih. „Svaz“ je imel v svojih vrstah najboljše kulturne delavce, ki so s svojo delavnostjo ustvarili pravo „ljudsko univerzo“. Pri tem so imeli tudi v javnih narodnih vprašanjih važno besedo. Delovanje „Svaza“ je oživljalo vsa društva in ljudska prosveta je lepo napredovala. Tudi pri nas spi zdaj mnogo društev spanje pravičnega in po naših malih mestih ne čutimo onega kulturnega dela, ki ima edino stalno vrednost in upliva blagodejno na vso okolico. Tudi v Ljubljani je v tem oziru nekako mrtvilo.

Slovenska inteligenca, ki je vodila narod

ni do močne, trdne in skupne domovine, da jim ni do prospeha naroda, ampak le do tega, da sede na odločujočih stolčkih, vsi oni ljudje morajo izginiti brez sledu. Mi smo trdno prepričani, da jih bo ljudska sodba — obsodila.

Krmilo posameznih občin, kakor krmilo cele naše mlade države sploh, morajo prevzeti v svoje roke možje, ki jim je edini cilj sreča ljudstva in skupnost Jugoslavije. Ljudstvo, ki ima tu besedo, naj pomisli, kaj bi bilo, če bi se posrečili oni črni naklepi, ki jih snujejo stranke takozvane opozicije, ki hočejo potegniti med naša plemena znova one nesrečne meje, katere smo še nedavno odstranili s tolikimi napori in žrtvami.

Slovenija je pasivna, tako glede prehrane, kakor tudi financ; oddeliti jo z mejo avtonomne uprave od ostalih naših bratov, Hrvatov in Srbov, bi pomenilo, tirati jo v samomor. Davki bi se morali podvojiti, potrojiti, živila bi se podražila za polovico, sploh vse življenje, ves naš procvit in napredek, vse bi bilo uničeno. Ljudstvo bi preklinjalo svoje voditelje in samo sebe, da je bilo tako neumno in se je dalo

po poti do svobode, danes ne pomeni več to, kar bi morala pomeniti. Temu je mnogo tudi sama kriva. Politična gesla vabijo danes maso drugam. Inteligenca bojuje danes boj za obstanek. In morebiti pridejo še slabši časi. Ako inteligenca ne bo izpolnjevala svoje dolžnosti, pojde čas s preziranjem preko nje. Dolžnost inteligence je živeti z narodom in dati ljudstvu svoje duševne sile na razpolago. Naše ljudstvo rado sprejema pouk, če se podaja v pravi obliki. Kulturni delavec ima svoje spoštovanje in inteligenca bo spoštovana le tedaj, če postane kulturni delavec. Danes slišimo gesla: Kmet naj vodi kmeta, delavec delavca, meščan meščana. Dobro! Toda to so le politična gesla. Prazno politiziranje ne prinese stalnih uspehov. Edino, kar je v narodu stalnega in na kar lahko zida svojo bodočnost, je njegova kultura in prosveta. To polje je in ostane inteligenci odprto in njena dolžnost je, da dela na njem. „Zveza“ bo skušala posredovati med društvi in kmet. delavci, da se razvije povsod živahnejše prosvetno delo in mi ji želimo pri tem mnogo uspeha. Nalog je mnogo. O priliki še izpregovorimo o njih.

—a—

preslepiti od lepih besed volkov, odetih v ovčje kože.

Naša stranka, ki je bila prva za Jugoslavijo, ki je bila proti svetovni vojni in ki je vedno skupljala vse stanovce, je edina, kateri vsakdo lahko zaupa. Mi vemo, da hujskajo naši politični nasprotniki naše ljudstvo s tem, da mu lažejo, da mu v slučaju, da jih izvoli, ne bo treba plačevati toliko davkov, kakor jih mora danes plačevati. Toda to so le limanice, na katere hočejo loviti kaline. Ti gospodje pa naj si nikar ne domišljajo, da so naši ljudje kalini. Čas za taka zaslepljevanja je za vedno odnesla svetovna vojna s seboj v nepovratnost.

Naša stranka bo nastopila pri volitvah samostojno s svojim lastnim narodnim in ljudskim, demokratičnim programom: Enotna Jugoslavija! Enaka pravica za vse! — Nam nasproti pa bodo stali vsi oni, katerih geslo je: »Strankarsko razcepljena, oslABLJENA Jugoslavija! Pravico samo onim, ki so nam potrebni za naše koritarstvo!« Mi pa se jih ne bojimo. Žalostnim predvojnimi in medvojnimi razmeram bomo napravili enkrat za vselej konec. Naši nasprotniki bodo storili vse, da bi nas na poti k našim ciljem ovirali, radi tega je treba, da se na delo, ki nas čaka pri prihodnjih volitvah dobro in temeljito pripravimo. Treba je, da sestavimo kandidatne liste že sedaj. Naši kandidati, posebno oni za občinske volitve pa naj bodo možje, katerim ljudstvo zaupa, katere spoštuje; radi tega je treba, da jih samo predlaga.

Iz teh volitev mora iziti naša domovina očiščena, prerrojena, ker le na ta način se nam bo mogoče dvigniti do onega blagostanja, ki si ga želi vsak pošten Jugosloven.

Politični pregled.

„Koroško Korošcem“. Pod tem naslovom so začeli izdajati Nemci v Celovcu v slovenskem jeziku pisan list, v katerem hujskajo koroške Slovence proti Jugoslaviji. List vtihotaplja v velikih množinah čez demarkacijsko črto. Želeti bi bilo, da bi naše straže na te nevarne tihotapce bolj pazile ter jim posvetile tako, da bi jim za vedno prešlo veselje rovariti proti naši državi.

Priprave za volilni boj. Iz Beograda poročajo: Ministrski predsednik Davidović je izjavil, da bo pred definitivnim razpustom parlamenta skušal še enkrat, pozvati predstavnike vseh strank na eventuelno sodelovanje po vladnem programu. Ker pa je nasprotje med vlado in opozicijskim blokom vsled zadržanja opozicijskih strank vedno večje, ni upati, da se posreči Davidoviću ta poskus. Srbski radikalci se pripravljajo na ljuto volilno borbo. Tudi na strani demokratske stranke so vse tozadevne priprave v teku. V političnih krogih se celo zatrjuje, da pride v kratkem v Beograd sam Pašić, ki bo s Proticem in ostalimi radikalci vodil borbo proti svojim političnim nasprotnikom.

Italija popušča. »Beogradski dnevnik« poroča, da se rešitev reškega vprašanja obrača vedno bolj nam v prilog. Italija se je prestrašila groženj socialistov in Amerike, ki je zagrozila, da v slučaju laške nepopustljivosti odreče Italiji vsa kredita in nadaljna preskrbovanja z živili. Radi tega se skuša sedaj polagoma umakniti. Projekt samostojne reške države se je že popolnoma opustil. Italija zahteva samo še mesto, dočim prepušča pristanišče Jugoslaviji, kar pomeni toliko, kot odpovedati se Reki.

Protiitalijanske demonstracije v Albaniji. V Draču, Tirani, Kroji in Elbasanu so se vršile o priki italijanske proslave »osvobojenja« velike protiitalijanske demonstracije in manifestacije za neodvisnost. V Škadru in po drugih krajih pa se je ljudstvo držalo jako rezervirano in neprijazno napram laškemu osvoboditeljem. Še Albanci ne marajo laške svobode.

Dr. Renner se je vrnil na Dunaj. Misija dr. Rennerja v Parizu je končana, radi tega se je v soboto vrnil na Dunaj. Vspah njegovega potovanja je ta, da je antanta obljubila da posodi avstrijski republiki 40 milijonov funtov šterlingov, preskrbi v najkrajšem času potrebna živila, katera ji bo morala za prvi čas dati Jugoslavija (!), ter zagotovilo, da ostane Zapadna Ogrska definitivno republiko Avstriji. Nasprotno pa se Avstrija ne sme pridružiti Nemčiji.

Ameriško-angleška nota Italiji. »Temps« poroča: Po naših informacijah ni res, da bi bila Lloyd George in Clemenceau diktirala italijanski vladi rešitev reškega vprašanja. Nota, ki je bila izročena Italiji v imenu Zedinjenih držav in Anglije, je osebovala popis reškega vprašanja in poziv, naj italijanska vlada ponovno prouči to vprašanje.

Wilson bo v tretjič kandidiral. V dobro poučenih ameriških krogih se trdi, da bo Wilson pri novih predsedniških volitvah znova kandidiral, kot volilno parolo si je izbral to pot — Zvezo narodov.

Nemiri v Mezopotamiji. V Mezopotamiji je prišlo do velikih arabskih uporov, zbrale so se močne tolpe, ki zelo ogrožajo poslovanje britanskih oblasti. Po drugih vesteh se jim pridružijo v kratkem tudi Turki, ki korakajo proti Mezopotamiji. Bati se je, da pride do resnih bojov.

Volitve v Zedinjenih državah. Bivši ameriški poslanik Gerard je sprejel kandidaturo za predsednika.

Antimonarhistično gibanje v Italiji. Čehoslovaški dopisni urad poroča iz Lugana, da zahtevajo republikanski poslanci v parlamentu odpravo prisega kralju. Socijalni demokrati so se tozadevno pridružili republikancem. Vlada skuša pregovoriti stranke, naj umaknejo ta zakonski načrt.

Slov. mestno gledališče.

Nučičeva dvajsetletnica.

Ravnatelj slov. mariborskega gledališča H. Nučič obhaja svojo dvajsetletnico, t. j. dvajset let dela na slovenskem odru. Mi vsi, ki poznamo njegovo vstrajnost in pridnost, znamo ceniti to delo. Ni bilo lahko. Spominjamo se njegovih prvih začetkov. Pred 20. leti se je začelo živahno gibanje v »Društvu rokodelskih pomočnikov« v Ljubljani. Mladi nadarjeni fantje so skušali razviti svoje sile. Začeli so s predstavami v »Rokodelskem« in v »Katoliškem domu« v Ljubljani. Naša gospoda namreč ni imela nikoli smisla za te ljudi, zato so jih tem bolj vabili k sebi klerikalni organizatorji. Ti so dali mladini priroke, da se je shajala na sestanke, vadila se je v petju in godbi, čitanju in predavanju in v igranju. Spominjam se iz te dobe predstave »Mlino pod zemljo«. Igra se je vršila v »Katoliškem domu«. Dvorana je bila polna, posebno pobožne ženske so prišle pogledat to igro iz prvih časov kristjanov. Glavnega junaka je igral šibek mlad fant s skoraj še otročjim glasom. To je bil mladi Nučič. Igral je zelo dobro in med domačim občinstvom je imel že

znano ime. Dobre ženske so ga občudovale, drugi pa so bili mnenja, da mu je treba šole in imeli bi v njem dobrega igralca. Kmalu nato je stopil Nučič k slov. gledališču v Ljubljani. Iz družbe, ki je takrat nastopala na malih ljubljanskih odrih, sta prišla poleg Nučiča tudi Povhe in Rasberger. Nučič je pokazal takoj s početka največ resne volje in nadarjenosti. Vzgal se je sam. Postal je prvi igralec slov. gledališča v Ljubljani in mu je posvetil vse svoje sile. Šele, ko je dr. Sušteršič nasilno zaprl gledališče in so morali vsi slov. igralci s trebuhom za kruhom, je moral oditi tudi on v Zagreb. V Zagrebu je dosegel Nučič lepe uspehe, izpopolnil je svoje sile in se marsičesa naučil. Sam se je vrnil na slov. oder v Ljubljani, začetek po vojni in po petletnem presledku je bil težak. S pridnim delom je premagal Nučič vse ovire in dal Ljubljani lepo dramsko sezono. Vabili so ga zopet v Zagreb, tu pa je dobil ponudbo, naj prevzame gledališče v Mariboru. Odločil se je za Maribor in mi vemo, da je izvršil za Maribor veliko delo. Treba je bilo začeti iznova. Treba je bilo z malimi sredstvi mnogo nuditi, treba je bilo zbirati sile. Posrečilo se mu je, da je dal Mariboru gledališče, na katero smo lahko ponosni.

Dvajset let je trajala pot od »Mlinov pod zemljo« do mariborskega gledališča. Nučič je hodil to pot energično in samozvestno, v vedni borbi za višjo umetnost. Iz onega priprostega diletanta je danes ravnatelj in gotovo eden izmed onih slov. igralcev, ki bodo njih imena stalno vklesana v hramu Talije. Za svoj jubilej si je Nučič izbral »Tajfun«, ki je ena njegovih najlepših ulog.

Dnevne vesti.

Ustavljen železniški promet. Vsled pomanjkanja premoga se ustavi na vseh železnicah v Sloveniji in na Hrvaškem od 24. do 28. t. m. vsak promet.

Francoski frank in laška lira, ki sta nedavno na curiški borzi padla frank na 42.—, lira pa na 36.59 sta se zadnji čas radi intervencije zopet dvignili in sicer frank na 55.—, lira pa na 44.75.

Pomanjkanje učiteljstva na Primorskem. Glasom poročil s Primorske je pomanjkanje učiteljskih moči na Goriškem in v Istri silno veliko. Okupacijska oblast v Trstu je zastopnikom polit. društva »Edinost« izjavila, da mnogo šol ne more odpreti radi pomanjkanja učiteljskih moči in da se bodejo prošnje tistih učiteljev, ki bi se hoteli vrniti v zasedeno ozemlje, uvaževale. Na to obljubo se opozarja učiteljstvo, ki se je preselilo iz zasedenega ozemlja, s pozivom, da se čim številneje prikladi za službovanje na Primorskem. Preskrbelo se bode za to, da tisti, ki se vrnejo, ne bodejo imeli sitnosti. Pravilno opremljene prošnje naj se naslovijo na civilnega guvernerja v Trstu ter pošljejo čim prej višjemu šolskemu svetu v Ljubljani.

Za dijake begunce je nabrala vesela družba Tržičanov v Limbušu pri igri »Kaj je reku Tone« 180 K. Srčna hvala.

Izgubil se je, dne 20. t. m. na vogalu Gosposke ulice zlat prstan z zelenim kamnom, ki ima udelan monogram — Ax—. Pošten najditelj naj ga odda pri komandi vojaške realke ali pa v našem uredništvu, kjer dobi primerno nagrado.

Koncert »Glasbene Matice«. Prvi koncert »Glasbene Matice« je bil tako razprodan, da se je moralo mnogo ljudi vrniti, ker ni bilo vstopnic. Zato je »Matica« svoj koncert ponovila. Vsled velikega navala in ozkega dohoda je nastal zadnjič mal nered — in to je zbudilo nevoljo, da si je bila »Matica« pri tem brez krivde. Posledica vsega tega je bilo — da je bil drugi koncert prazen. Zgodilo se je prvič, da nas je bilo pri koncertu v Mariboru sram — zaradi občinstva. »Es ist ein Skandal« je rekla Nemka za mojim hrbtom in jaz sem ji bil hvaležen, da je povedala to, kar sem si mislil. Morebiti je bil neugodno izbran dan pred prazniki, ko je doma dosti dela in so mnogi odhajali že

domov — tudi reklame je bilo premalo. Treba je vedeti, da vsako blago dobi svojega verižnika — umetnost pa ne. Naša „Matica“ doslej ni potrebovala reklame. Njen koncert je bil pričakovani vesel dogodek. Toda preveč se ne sme nihče na občinstvo zanašati. Ta večer je bil v tem oziru huda skušnjava za „Matico“. Toda tem slajnejše se je pokazala njena disciplina in samozavest. Vkljub slabi udeležbi sta nastopila moški in mešani zbor in sta dokazala, da imamo danes v Mariboru pevski zbor, ki ga ne premore kmalu kako drugo mesto. Nam je bilo žal, da oni, ki niso prišli, niso bili deležni umetniškega užitka. Občinstvo je dalo duška svojemu navdušenju z živahnim ploskanjem. Solisti niso nastopali — a mi smo tudi tako odhajali zadovoljni in ponosni na našo „Matico“.

Devizna centrala za Slovenijo se je ustanovila v Ljubljani. Posle centrale vodi posebna komisija, na čelu pa ji stoji predsednik deželne vlade.

Občni zbor ZJŽ. Zadnji izredni občni zbor „Zveze jugoslovenskih železničarjev“ v Narodnem domu je bil izredno dobro obiskan. Revident Deržić je kot predsednik „Zveze“ podal obširno poročilo o pogajanjih v Beogradu zadevno izboljšanja gmotnega položaja železničarjev. Orisal je mahinacije JSDS, ki je pustila nižje delavstvo na cedilu, ker je zanje zahtevala mezde, ki odgovarjajo le polovici onih, ki jih je zahtevala „Zveza“. Iz celega nastopa soc. demokratov je razvidno, da delajo nalašč na to, da ohranijo nižje delavstvo na revolucionarnem stališču. Naglašal je, da gre slovenskemu delavcu na slovenskih tleh prvo mesto. Izvršila se je izpopolnilna volitev v krajevni odbor; na splošno zahtevo je pred. Jarh, ki je med tem postal predsednik NSS moral prevzeti to mesto v Zvezi.

Trgovski sestanek se vrši v soboto dne 27. t. m. ob 19. (7.) uri v dvorani restavracije Maribor. Pri tem sestanku se bode razpravljalo o plači nastavljenecov. Ker je zadeva zelo nujna in važna za vsakega trgovca, je potrebno, da se tega sestanka zanesljivo udeleži.

Poduk v trgov. nadaljevalni šoli se prične z novim letom. Čas vpisovanja se razglasi v prihodnjih dneh.

Automobilska nesreča pri Račjem. 19. t. m. se je zgodila — kakor smo že poročali — velika automobilska nesreča pred Polskavo in Račjem. Vojaški automobil na poti iz Ljubljane v Maribor je zavozil na ledena tla in se prevrgel. Od potnikov je obležal šofer na mestu mrtve, drugi pa so več ali manj ranjeni. Kmalu nato je pripeljal drug automobil, se zadrl v prvega, toda k sreči se ni zgodilo nikomur nič žalega.

Mariborska porota.

Maribor, 19. decembra.

Ključec Kokot iz „republike Štajer“.

Gotovo se boste čudili temu naslovu. Predstavimo vam novega junaka iz zadnjega poglavja nam že znane zgodovine „Velika revolucija v Mali Nedelji“.

Na zatožni klopi sedita to pot dva obtoženca: Anton Črnjavič, naš znanec iz zadnje porote in Vinko Kokot. To vam je dečko komaj 17 let star, ampak navihaneč, ki glede resničljivosti tekmuje z „lažljivim Ključcem“. Doma iz Križancev, je slišal in videl mnogo iz tistih burnih časov, ko je v Štajerskem duhu vzgojeni narod Jugoslavijo zamenjal z anarhijo. Je bil že sam na sebi nepridiprav, ki ga ni držalo doma, odkar mu je mati umrla, in se je potikal okoli kot hlapec in delavec, toda samo za toliko časa, da je pri hišah izvohal kaj primernega za svoje dolge prste. Koliko takih grehov ima na sebi, bo težko ugotoviti. Tudi zaradi obtoženih treh dognanih hudodelstev so ga le prav slučajno zalotili. Začetkom spomladi je sedel nekje v gostilni in je natakario vprašal, če ima kaj nežigosanega denarja. Ponudil se ji je, da ji on lahko žigosa, češ, da

ima on „pravi žig“ pri sebi. Ker je imel fant tudi precej denarja pri sebi, se je natakario zazdel sumljiv, opozorila je nanj orožnike.

Že površna preiskava je dognala, kako zrel ptiček se je sam vjel v kletko. Ob tistem času je namreč iskal posestnik France Rožman iz Stare Novevsi (čudno ime kaj?) svojo kobilo, ki mu je izginila iz hleva v noči na Jožefovo. In ravno tiste dni se je pri njem za hlapca ponudil Vinko Kokot, ki je s kobilo vred izginil. Teden dni pozneje pa je v Vičancih županu Ivanu Meškotu poleg mnogo obleke in rožnega venca zmanjkal tudi v miznici zaprti občinski pečat. In glejte! Le tega so našli pri Kokotu, ko se je ponujal, da bo denar žigosal. Potem se je oglašil iz Gajovcev posestnik Franc Janžekovič, kateremu je Kokot tudi iz zaprte shrambe vkradel novo obleko, uro in 1960 K gotovine.

Toda vrhunec prekanjenosti je Kokotizvršil z ukradenim Rožmanovo kobilo. Izbral si je najbližjo hrvaško mejo in dospevši v selo Stračinca, se je zgasil pri Imbroju Sukačiču ter mu ponudil kobilo za 2400 K. Sukačiču se je čudno zdelo, da so na Štajerskem mlade, lepe plemenske kobile tako poceni. Na tozadevno vprašanje je Kokot odgovoril: Naš Štajer ima zdaj svojo republiko, tam je vsakomur vse prosto, kdor ima več konj, se mu jih lahko vzame brez vsake kazni, zakaj tam je zdaj popolna „freiheit“. Vrlemu bratu Hrvat je ta ganljiva povest sicer zelo prijala, a verjeti ji ni mogel popolnoma. Napotil se je z „republikancem“ Kokotom in kobilo k gospodu občinskemu glavarju, ki je bil tudi ves prevzet od te novice. A modri mož je takoj uvidel, da ima pravega tiča pred seboj. Določili so kobili ceno 2000 K, plačali polovico, drugo polovico pa zasigurali pogojno, da Kokot prinese potrdilo, da res obstoja taka republika Štajer, kjer se konji posestnikom kar tako jemljejo iz hlevov.

Kokot je 1000 K sprejel in odšel z obljubo, da čim prije prinese zahtevano potrdilo. Dospel zopet v „republiko Štajer“, je takoj šel na delo. Sestavil si je lastnoročno potrdilo v katerem se „od bezirksrihtarja uradno potrdi in je dovoljeno, da se ta kobila sme prodati... Kako naj dobi pečat? Poskušal je na razni strani in pod raznimi pretvezami dobiti občinski pečat na praznem papirju. Ko je videl, da s tem ne bo nič, je sklenil, da ukrade bližnjemu županu pečat s katerim lahko dela tudi še druge „gšefte“ n. pr. žigosanje bankovcev. Kakor že zgoraj omenjeno, se mu je ta načrt posrečil, a pečata za potrdilo Hrvat Sukačiču, ozir. za preostanek 1000 K za prodano kobilo ni mogel izrabiti, ker se je, kakor smo videli, sam vjel.

S tem pa ta roman še ni zaključen. Zvedel je, da sodišče preganja njegovega znanca Črnjaviča radi „revolucije“ v Mali Nedelji in pri Sv. Tomažu. To priliklo je skušal izrabiti za svojo razbremenitev. Tožil je, da je on le žrtev, zapeljan po Črnjaviču, da ga je le — ta prigovarjal k tatvini kobile, češ, da to ni kaznjivo, ker smo zdaj v „republiku“, kjer sploh kazni ne poznaje. In da sta se dogovorila, da se izkupiček razdelita, kar da je on, Kokot po povratku iz Hrvaške v resnici tudi storil. Opisal je tudi danes — vse podrobnosti. Zagazil pa je v velika nasprotja z ozirom na njegove prejšnje izpovedbe. Zato se je zatekel k zadnjemu sredstvu, postal je naenkrat — zmešan. Je imel tifus, je padel na glavo, se je v preiskovalnem zaporu sam sebe ranil, sam sebe je obdolžil, da je povozil otroka in enega človeka, ju vrgel v Dravo... sploh gospod Vinko Kokot presega s svojimi izgovori vse dosedanje Ključke. Njegov zagovornik dr. Komavli, ki je dobil ta slučaj za svoje „premijero“ kot nar. odvetnik je bil pri vsi zgovornosti že vnaprej — obžalovanja vredna žrtev oficijelno naročenih zagovorov.

Črnjaviču se ni bilo treba veliko zagovarjati, da nima v tem slučaju s Kokotom ničesar opraviti. Povedal pa je zanimiv ro-

roman, kako se je ženil in kako se je Kokot mu sam ponudil za tovariša na gostiljo, kako je Kokot plačeval na ta račun za vino, pri čemur je Črnjavič opazil 20 K bankovce ukradene dan prej pri Janžekoviču, a Kokot je trdil, da so last njegovega očeta.

Črnjavič je bil od sokrivde popolnoma oproščen, Vinko Kokot, Ključec iz republike Štajer, pa obsojen na 2 leti težke ječe.

Najnovejša poročila.

Pred neposrednimi pogajanjimi z Italijo.

LDU Beograd, 23. decembra. „Pravda“ poroča iz Pariza: Iz italijanske delegacije doznavamo, da bi se Italija zadovoljila, ako bi ji bilo zagotovljeno prvenstvo reške luke. Italijani nudijo državam srednje Evrope trgovsko pot preko Trsta. Tukaj pričakujejo, da bo italijanska vlada v tem smislu storila potrebne korake v Beogradu.

Vprašanje predujma Jugoslaviji.

Beograd, 22. decembra. „Politika“ javlja iz Pariza: Naša pogajanja glede predujma na mirovni konferenci se nadaljujejo danes. Člani gospodarsko-finančne komisije, Kosta Stojanović, minister za obnovo zemlje, Milorad Drašković, minister prometa in Dragotin Protić, izvedenec naše delegacije, so danes popoldne dolgo konferirali z Loucherjem, francoskim ministrom za rekonstrukcijo in enim najvplivnejših članov mirovne konference, katerega vrhovni svet postavi, da sporazumno z našimi delegati uredi vprašanje avansa (predujma) Jugoslaviji. Konferenca z Loucherjem bo nadaljevala jutri dopoldne. Naš list je dobil poročilo, da bo to vprašanje rešeno do nedelje. Jutri bo pogajanju naših delegatov prisostvoval avstrijski kancler Renner. Pri tem se bo govorilo o modalitetah oskrbovanja Avstrije. Člani gospodarsko-finančne komisije upajo v ponedeljek odpotovati v Beograd, ako izvrše nalogo izplačevanja avansa.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska Mariborska tiskarna v Mariboru.

Izjava.

Gospa Marija Schmirmaul obžaljuje žaljivke, izrečene glede gospe Beti Maieritsch, in izjavlja, da so iste neresnične.

Marija Schmirmaul.

Razglas.

Rokodelci mariborskega mesta

ki reflektirajo na prevzete tekočih del za leto 1920, se vabijo, da predložijo z 2 K kolekom opremljene prošnje z navedbo enotnih cen do 30. decembra 1919 12. ure pri vložnem zapisniku mestnega magistrata.

Enotne cene je zapisati v izkaz za delo, ki se dobi v mestnem stavbnem uradu (Glavna pošta II. nadstropje). Tega je priložiti prošnji.

V prošnji se mora izrecno navesti, da je ponudnik že vpogledal v stavbnem uradu ležeče pogoje in jih popolnoma priznal.

Mestni magistrat Maribor, dne 18. decembra 1919

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, s. r.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fond nad 4.000.000 K

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Obreštuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3 odstotkov brez odpovedi, proti trimesečni odpovedi s 3 in četrt odstotkov čistih.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predujme na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje vse bančne transakcije.

M. U. Dr. J. Majcen

ordinira od 1. januarja 1920 vsak dan od 8-9 in 14-15 (2-3) v

Mariboru, Tegetthoffova ul. 21-II

„ITO“

antiseptična zobna pasta s kisikom krasno beli zobe, jim daje blesk, odstranjuje neprijeten duh iz ust, konservira in je higijenično prvostopen izdelek.

Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in modnih trgovinah. 6-1

Proizvaja: Lekarna pri „Srebrnem Sokolu“ v Brežicah, Slov.

Oznanila „UNION-PROPAGANDE“, Maribor.
Gospodska ulica št. 25.

Barva vsakovrstno blago
Kemično čisti obleke
Pere in svetlolika
ovratnike, zapestnice in srajce.

JOS. REICH
Maribor, Gospodska ulica 38

Poštna naročila se izvršujejo točno.

Arhitekt

Hubert Misera

mestni stavbinski mojster

Maribor, Cesarska cesta št. 20, Lutrova ulica št. 10

prevzame

vsa stavbinska in tesarstva dela, adaptacije, popravila, nove stavbe, strokovnjaško in po najnižji ceni.

Zaloga apna, cementa, opeke in drugih stavbinskih potrebščin.

Raznašalci časopisov

Invalidi, dobe lep zaslužek. Zglašite naj se v upravištvu „Mariborskega delavca“.

I. maribor. strojna pletarna

Ivan Barta

Župnijska ulica št. 6

se priporoča

v izdelovanje vseh pletenin. — Svilene, flor, cvrtnate in volnene nogavice se po ceni izdelujejo in se tudi podpletejo.

V zalogi »Tiskovne zadruga« v Mariboru je izšla brošura

„Jugoslovanska mučenika Zrinski in Frankopan“

Spisal Matija Pirc, profesor v Mariboru.

Brošura stane 1—K, s poštnino 1'05 K
Dobi se v vseh knjigarnah. Šolskim vodstvom pri večjih naročilih 10% popusta.

Pozor!

Gostilničarji, kavarnarji, vinogradniki!

Pozor!

Trgovina z vinom Oset & Cajnko

Slovenjgradec

Naznanjava, da imama veliko zalogo najboljšega sortiranega vina, kakor: Muškatelj, Rizling, Šipon, Burgundec, Portugiser, Šilhar, pristnega Ljutomerčana, Pekrčana, Haložana, Bizeljčana ter črna dalmatinska in banatska stara in nova vina.

KUPUJEVA: Iz vseh vinorodnih krajev vsa najboljša vina po najboljših cenah. Se priporoča 5-5

Andrej Oset in Franjo Cajnko.

Razposiljanje vina v sodih od 50 litrov naprej!

Franjo Farič, tovarna strojev

Pobrežje pri Mariboru

prodaja:

Sadne mline

Gepeljne

Stroje za kuruzo luščit

Mlatilnice

Motorje

Stroje za repo rezat

Rezervni deli za stroje vseh sistemov se izdelujejo.